

PROGRAM PROFILAKTYKI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ im. TADEUSZA KOŚCIUSZKI
W JARCZEWIE

Program Profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Jarczewie uzupełnia program wychowawczy. Celem programu jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, wzmacnianie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka. Formy i sposoby działań zakresu profilaktyki dostosowane są do wieku uczniów. Program ten kierowany jest do każdego ucznia, zarówno zdolnego jak i ze specyficznymi oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potrzebującego pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz materialnej. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole, klasie szkolnej i środowisku. Zakładamy, że dzięki naszemu zaangażowaniu każdy z uczniów poradzi sobie w trudnej sytuacji i osiągnie sukces zgodnie ze swoimi możliwościami.

Założenia szkolnego programu profilaktyki:

- Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
- Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu wydarzeń z życia szkoły (impres klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.).
- Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez samorząd uczniowski, współorganizowanie imprez ogólnoszkolnych, udział w akcjach charytatywnych.
- Uwrażliwienie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych.
- Współdziałanie z rodzicami przy realizacji zadań wychowawczych.
- Promocja szkoły poprzez udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym.
- Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Wspieranie ich dążeń i aspiracji.
- Monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie przejawom niepożądanych zachowań.
- Przygotowanie uczniów do przejścia na następny etap rozwoju (II etap edukacji, gimnazjum).

Cele szczegółowe programu

➤ Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią:

- Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole.
- Zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania.
- Bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych.
- Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły.
- Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie.
- Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: powódź, pożar, zachowanie na szkolnym korytarzu, szatni, klasie szkolnej, sali gimnastycznej, boisku szkolnym.
- Uwzględnienie profilaktyki uzależnień: problem narkotyków, dopalaczy, palenie papierosów, picie alkoholu, zachowania agresywne.

➤ Ograniczenie zachowań agresywnych i przemocy w szkole:

- Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.
- Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych.
- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji.
- Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych.
- Wzbudzanie empatii, tolerancji, zachowań prospołecznych i antydyskryminacyjnych.
- Pedagogizacja rodziców.

- **Rozwijanie umiejętności współżycia społecznego:**
 - Przedstawienie zasad i reguł współżycia w klasie i szkole.
 - Edukacja prawna uczniów.
 - Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych.
 - Uwrażliwienie uczniów na akceptację odmienności.
 - Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.

- **Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia:**
 - Propagowanie zdrowego trybu życia.
 - Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
 - Uświadomienie konieczności zachowania higieny.
 - Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
 - Poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia.

- **Profilaktyka uzależnień:**
 - Asertywność.
 - Profilaktyka palenia papierosów.
 - Profilaktyka picia alkoholu.
 - Profilaktyka narkomanii, lekomanii, uzależnienia od komputera.
 - Rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków.
 - Wdrażanie wybranych programów profilaktycznych.

➤ **Podjęcie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju:**

- Uświadomienie uczniom ich mocnych stron i możliwości.
- Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów.
- Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
- Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.
- Pomoc uczniom w organizowaniu i planowaniu swojej pracy.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.

➤ **Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach:**

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.
- Wdrażanie metod asertywnych.
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem.
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie z własnymi ograniczeniami.
- Umiejętne szukanie pomocy.

Zadania profilaktyczne nauczycieli szkoły podstawowej:

- Zwracanie- podczas dyżurów szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnie itp.
- Informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły.
- Obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia.
- Wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji.
- Dawanie przykładów odpowiedzialności, sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Zadania profilaktyczne wychowawców klasowych:

- Pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, psychologa, dyrektora szkoły.
- Podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów- godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.).
- Współpraca z rodziną- inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, np. wywiadówki profilaktyczne.
- Realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, rozwijania umiejętności interpersonalnych.
- Organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce.
- Kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia.
- Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci.
- Pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości.

Zadania profilaktyczne rodziców:

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania profilaktyczne dla rodziców :

- Każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne,
- Rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z Dyrektorem Szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom,
- Rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych,
- Rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Formy realizacji programu profilaktycznego:

- W realizacji programu łączącego wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów wykorzystuje się:
 - a) przedmioty nauczania,
 - b) godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
 - c) zajęcia sportowe,
 - d) zajęcia pozalekcyjne,
 - e) uroczystości klasowe, szkolne,
 - f) imprezy ogólnopolskie i regionalne,

Metody np.: ankiety, rozmowy, obserwacje, wykorzystane w ewaluacji wyników będą z charakteru działań, warunków i okoliczności w których te działania są realizowane.

HARMONOGRAM DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne i współpracujące
1.	Pedagogizacja rodziców - zagadnienia dot. uzależnień, potrzeb kolejnych etapów rozwojowych, okresu dojrzewania, przemocy i agresji, wychowawczej funkcji rodziny.	Tablice informacyjne dla rodziców Pogadanki, prelekcje, indywidualne rozmowy, spotkania z gośćmi.	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Wychowawcy, pielęgniarka, zaproszeni goście (policjant, pedagog).
2	Integracja klasowa i szkolna.	Uroczystości i imprezy klasowe z udziałem rodziców. Uroczystości szkolne.	Przynajmniej raz w semestrze Wg kalendarza imprez.	Wychowawcy, wyznaczeni nauczyciele, rodzice
3	Bezpieczna droga do szkoły, bezpieczeństwo w życiu codziennym. Udzielanie pierwszej pomocy.	Zajęcia według planu wychowawcy. Zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy realizowane w każdej klasie. Spotkania z policjantem kl. 0 – VI.	Na bieżąco Po ustaleniu Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, zaproszeni goście (policjant, strażak)
4.	Likwidowanie deficytów rozwojowych w szczególności u dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze Zajęcia logopedyczne Pomoc w odrabianiu lekcji	Cały rok	Wychowawcy, logopeda, rodzice.

5.	Motywowanie uczniów do właściwego zachowania poprzez przestrzeganie systemu nagród i kar.	Stosowanie na co dzień wewnątrzszkolnego systemu nagród i kar oraz klasowych reguł i ustaleń.	Cały rok	Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, rodzice.
6.	Przeciwdziałanie agresji, przemocy psychicznej, zachowaniom dyskryminacyjnym, wymuszeniom i kradzieżom.	Zajęcia dotyczące przeciwdziałania agresji realizowane w każdej klasie. Spotkania uczniów z policją.	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, zaproszeni goście - policja.
7.	Zapobieganie kontaktom z alkoholem, papierosami, narkotykami, lekami.	Zajęcia dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom realizowane w każdej klasie przez wychowawcę w ramach godzin wychowawczych. Spotkania uczniów kl. V -VI z zaproszonymi gośćmi nt. skutków uzależnień. Spotkanie rodziców z zaproszonym gościem dot. narkotyków.	Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka, rodzice, zaproszeni goście.
8.	Promowanie zdrowego stylu życia.	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, zawodów sportowych, kół zainteresowań.	Cały rok	Wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka, rodzice.

9.	Ochrona uczniów przed niepożądanymi treściami w Internecie oraz brutalnymi programami i grami komputerowymi.	Zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy w Internecie, uzależnieniom od komputera, świadomego korzystania z komputera: klasy 1 – 3 – „Sieciaki” klasy 4 – 6 „Cyberprzemoc”	Cały rok Cały rok	Rodzice Wychowawcy, nauczyciel informatyki
10.	Wspieranie dzieci w trudnej sytuacji materialnej i zaniedbanych środowiskowo.	Rozmowy indywidualne z wychowawcami, uczniami, rodzicami – bezpłatne obiady, paczki okolicznościowe, podręczniki szkolne, stypendia socjalne, zasiłki, wolontariat. Współpraca z Radą Rodziców.	Na bieżąco, w zależności od potrzeb	Dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, rodzice.

Ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki

Program profilaktyki realizowany jest przy współpracy z organizacjami i instytucjami wspomagającymi dzieci i rodzinę.

- Szczegółową strategię działań profilaktycznych zawiera „Harmonogram działań profilaktycznych”.
- Ocena planowanych przedsięwzięć profilaktycznych dokonana będzie raz do roku na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.
- Program profilaktyki poddany będzie monitorowaniu i ewaluacji wraz z programem wychowawczym szkoły w zależności od zaistniałych potrzeb.
- Wyniki będą wskazówkami do pracy w kolejnych latach.